

Protocol d'actuació per unes festes locals lliures d'agressions sexistes

L'Ajuntament de Vallirana ha decidit abordar actituds discriminatòries i/o sexistes a les festes de Sant Mateu 2018, volent donar a conèixer aquest protocol de prevenció d'assetjament o abusos sexuals i/o sexistes durant les festes majors. Per tal d'aconseguir que l'ambient festiu sigui sa i divertit per a tothom cal fer un seguit de recomanacions i pautes d'actuació perquè totes i tots gaudim a les festes de Vallirana.

L'Enquesta de violència masclista de Catalunya 2017 mostra que les agressions sexuals envers les dones per part de persones conegudes o desconegudes (que no són parella o exparella) es produeixen en àmbits diferents (en el transport, l'espai públic, cases d'amics, centres esportius, l'escola, el lloc de feina, espais d'oci nocturn, etcètera). Així, doncs, analitzant les dades obtingudes en l'enquesta esmentada, segons el tipus d'agressió, l'any 2016 a Barcelona els intents de violació es van produir a casa de la dona; el 56,69% de les violacions es van produir a l'espai públic; el 55,52% dels tocaments sexuals amb violència es van cometre a l'espai públic, i el 29,29% dels mateixos tocaments es van produir a espais d'oci. Per acabar, pel que fa als tocaments sexuals sense violència, el 42,34% es van produir en el transport públic i el 31,03%, en espais d'oci. (Ajuntament de Barcelona: (2018) Protocol "No Callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat).

Objectius del protocol

- Aconseguir que l'espai de festa sigui i estigui lliure d'agressions sexistes o violència masclista (amb el protocol, els cartells i la difusió per les xarxes socials)
- Oferir un espai de seguretat per a les dones agredides (punt lila o braçalets)
- Reduir la impunitat de les situacions de violència, igualtat per tothom
- Sensibilitzar i oferir eines per a la detecció i l'actuació (protocol i cartells)

Què és una agressió sexista? A qui va dirigida?

Les agressions sexistes poden ser físiques o no, i van dirigides a una persona per qüestions de gènere, orientació sexual, aspecte físic, estereotips... Una agressió sexista no és només un abús sexual o una violació. Les agressions sexistes estan compostades per abusos verbals, amenaces, comportaments violents i, la negació d'una persona a ésser obligada a fer coses en les quals no hi estigui d'acord. És fer sentir malament a una persona per qüestions de gènere, incomodar i fer-se pesat/da amb algú sense motiu, atemptant contra la llibertat sexual d'una persona.

Com podem identificar una agressió sexista?

- Comentaris ofensius i degradants, abusos verbals, insults, comportament hostil, burles, floretes (*piropos*)... Amb l'objectiu de ridiculitzar i fer-ho passar malament a una persona resultat de la societat patriarcal i fal·locentrista.
- Contactes físics no atorgats, tocaments incòmodes que puguin

violentar, incomodar o pressionar una persona.

- Manca de desig i voluntat de participació on hi hagi persones amb les quals no es vol estar, el fet de no poder decidir quin contacte desitges, vulneració de la intimitat.
- Exhibició de símbols sexistes ofensius.

QUÈ ENTENEM PER VIOLÈNCIES MASCLISTES EN CONTEXTOS FESTIUS?

Les agressions sexistes són aquelles que s'exerceixen sobre una persona per motius de gènere, orientació sexual o aspecte físic amb relació als cànons estètics.

Algunes manifestacions d'aquestes conductes poden ser:

- burles, comentaris despectius, floretes (*piropos*) no desitjats que tenen per objectiu ridiculitzar una persona o grup
- contacte físic i tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o grup que comentaris ofensius i/o degradants, abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, els pateix
- manca de voluntat per participar en un lloc que hi hagi companys amb els quals no es vol estar.

El terme *heteropatriarcat* fa referència als rols de poder que el gènere masculí i l'heterosexualitat han exercit sobre altres gèneres i sobre altres orientacions sexuals. Les violències heteropatriarcales no són fets aïllats o puntuals, són l'expressió d'una desigualtat simbòlica i estructural. Les entenem com un contínuum que va des d'una imatge, un comentari ofensiu o degradant fins a agressions de caràcter sexual. S'expressen mitjançant agressions ambientals, verbals, físiques i/o sexuals i s'exerceixen sobre una o diverses persones per motius d'identitat de gènere, aspecte físic i/o orientació afectiva i sexual.

Algunes possibles manifestacions:

TIPOLOGIA	MANIFESTACIONS
SIMBÒLICA/AMBIENTAL	<p>Exhibició de símbols sexistes ofensius.</p> <p>Exhibició d'imatges ofensives i/o vexatòries de les dones i de les persones homosexuals i trans.</p> <p>Músiques que inciten a la violència masclista i a delictes d'odi per qüestions de gènere, homofòbia i transfòbia.</p>
VERBAL	<p>Comentaris ofensius i/o degradants amb relació a la identitat de gènere i/o l'opció afectiva i sexual.</p> <p>Abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius sobre la persona i/o col·lectiu.</p> <p>Comentaris no desitjats sobre l'aspecte físic o el cos.</p> <p>Al·lusions de caràcter sexual no desitjades.</p>
FÍSIC/SEXUAL	<p>Formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o grup que els pateix.</p> <p>Intents d'agressions sexuals i/o violacions.</p>

Qui ho exerceix?

La persona assetjadora o agressora pot ésser un company/a o qualsevol persona (coneguda o no) que es trobi en el mateix context festiu, en aquest cas. La majoria d'agressions que es produeixen van dirigides a les dones, pel sistema patriarcal de poder en què la socialització masculina té privilegi, no obstant, també es poden produir agressions contra el gènere masculí, encara que no és tan comú. En cas d'agressió o assetjament, la persona agressora haurà de marxar de l'espai festiu sempre que la persona agredida ho vulgui o per decisió popular.

On es poden produir les agressions o l'assetjament?

L'assetjament sexual i els abusos es poden produir a qualsevol lloc, ja sigui a la via pública o privada i es produeixen de manera quotidiana. Traspasar el fil de permissió és molt senzill, per això cal respectar la decisió o opinió de la persona abans de traspasar aquesta línia. Les festes de Sant Mateu són festes populars en què impera l'ambient festiu, alegre i divertit, aquest context propicia la idea que el que passa en aquest context queda a la vida privada de cadascú, fet que no comptabilitza els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona que ha sofert violència sexista. Per tant, les festes populars solen ser un focus de violència estructural, agressions i assetjament contra el gènere femení. Cal remarcar que ni l'alcohol, ni les substàncies estupefaents, ni el vestuari són excusa ni provocació per assetjar o agredir a una persona.

Cal que totes i tots ens trobem còmodes a les festes de Sant Mateu de 2018, totes i tots tenim el dret i la llibertat de passar-ho bé, riure i gaudir sense preocupar-nos per qüestions de gènere.

Actuació davant d'una agressió o assetjament

Què has de fer en el cas de presenciar una agressió sexista? En primer cas, has de tenir clar quan es produeix una agressió sexista (pàgina 1 del protocol). Si n'estàs segur d'haver-ho presenciat:

Atén la persona agredida, parla amb ella i assegura't que no corre cap perill immediat. Avisa a la persona responsable de l'espai (policia local, responsables de la barra...)

1. Demana-li si vol sol·licitar l'assistència de serveis mèdics d'urgència o bé Mossos d'Esquadra, al final d'aquest protocol trobaràs els números de telèfon d'interès, a més de diversos d'annexos
2. Fes saber a l'agressor el que està fent i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada, sense crear una situació més violenta
3. Fes un avís a autoritats policials: per telèfon o de manera verbal
4. Expulsió de l'agressor de la via pública o festa

La persona que ha sofert una agressió

- Demana si la persona necessita acompanyament, ens assurem que estigui acompanyada o acompanyat, que no es quedi sola o sol i, que els organismes que vetllen per la seguretat estiguin prestant els seus serveis i ajuda
- Aparta la persona de l'enrenou i ofereix-li beguda sense alcohol i alguna cosa per menjar, per tal que torni a la calma
- Si la persona agredida necessita servei mèdic i interposa una denúncia, les persones formades prèviament faran un acompanyament
- Recordem els telèfons d'interès i ajuda com el de la policia local de

Vallirana, els Mossos d'Esquadra de Sant Feliu de Llobregat, l'Hospital
Moisès Broggi, entre d'altres

Molt important...

- Cal que tothom estigui atenta i atent a qualsevol agressió sexista
- En cas d'agressió mira d'ajudar i/o donar suport a la persona agredida
- Si ets responsable de barra o hi veus una agressió, en primer lloc has d'anar on s'ha produït l'agressió i parlar amb la persona agredida
- La resposta individual de la persona agredida és lliure, ella o ell decideix què vol fer, pot actuar com vulgui davant d'una agressió. Si no vol donar resposta, és la seva decisió
- Es donarà una resposta col·lectiva en cas que la persona agredida ho vulgui
- Fem que la persona agredida no se senti exclosa de l'espai de festa. Cal proporcionar-li un espai de seguretat i apartar-la de l'agressor
- S'habilitarà un punt lila o diverses persones que portin un braçalet lila per acudir directament a persones especialitzades en aquesta qüestió
- Les conductes discriminatòries s'han de rebutjar en cas de ser observades, cal tenir clar que hi haurà actituds, comportaments i conductes que no seran tolerades per tal de gaudir d'unes festes sense sexisme
- Primers'informarà a la persona agressora que ha de sortir de la plaça i per què ho ha de fer. Cal que vigilem les nostres actituds perquè no volem una confrontació directa. La primera línia ha d'estar formada per persones que se sentin capaces de fer front a la situació de manera coherent i responsable, prioritzant la no-violència. Cal evitar que es generi una situació pitjor de la que es tenia
- És molt important no mencionar cap cas a la persona agredida ni fer-

ne cap referència, només fer saber que s'ha expulsat una persona de la plaça per violència sexista. Cal tenir cura també del llenguatge emprat

Principis generals de l'actuació

- Cal identificar les agressions: tant en la seva expressió, ja que moltes estan normalitzades socialment i culturalment, com en relació amb qui les pot patir. Malgrat que les agressions sovint afecten més les dones joves, les persones homosexuals o transsexuals, tothom pot patir-les, més enllà de l'edat, l'opció identitària, afectiva i/o sexual
- Les agressions sexistes s'expressen mitjançant una gradació de manifestacions, per tant, les respostes tindran en consideració el nivell i les característiques de l'agressió. Vegeu el quadre adjunt amb dimensions i nivells d'agressió
- Crearem un espai de seguretat al voltant de la persona agredida, li oferirem suport i acompanyament i li explicarem les opcions i respostes que preveu el Protocol
- Quan ens adrecem a la persona agressora li explicarem que no s'accepten agressions ni masclistes, ni homofòbiques, ni transfòbiques a l'espai de festes, i que cal que modifiqui la seva actitud o comportament. Amb caràcter general, no identificarem la persona que ha denunciat l'agressió

Dimensions i nivells de les agressions

	NIVELL 1	NIVELL 2	NIVELL 3
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA	Insultar, escridassar, burles sexistes, jutjar la vida sexo-afectiva, menysprear...	Amençar, fer xantatge, comentaris sobre l'aparença,...	Amençar de mort, amenaçar amb el suïcidi...
VIOLÈNCIA FÍSICA	Envair l'espai, intimidar, tocaments no sexuals no desitjats, empentar,...	Immobilitzar, arraconar, escopir, estirar cabells, perseguir...	Cops de puny/peu, retenir, agafar del coll...
VIOLÈNCIA SEXUAL	Bavejar, fer mirades o comentaris sexuals no desitjats,...	Tocaments sexuals no desitjats, assetjament per opció sexual, imposar pràctiques sexuals no segures...	Exhibicionisme sexual, violació (no només penetració), xantatge i amenaça per forçar pràctiques sexuals...
VIOLÈNCIA AMBIENTAL	Colpejar objectes, cosificar, ús de llenguatge sexista...	Colpejar fort o llançar objectes, aïllar...	Creuar objectes, fer mal a persones estimades, fer mal a mascotes...

Entenem el nivell 3 com el més greu i perillós per la integritat tant de la persona agredida com de la resta de persones assistents a l'espai de festa.

Qui pot denunciar l'agressió?:

- Qualsevol persona que sigui testimoni d'una agressió
- La persona agredida

Si denuncia una persona testimoni:

- Si és de la comissió de festes, s'ha de posar en contacte directament amb les persones que formen part de la Xarxa d'Agents Preventives, que seran les encarregades d'acompanyar la persona agredida i d'actuar.
- Si és una persona participant, s'ha de posar en contacte amb l'organització, les persones al càrrec de les barres o directament amb la Xarxa d'Agents Preventives.

SI DENUNCIA UNA PERSONA TESTIMONI DELS FETS, SEMPRE ENS ADREÇAREM, EN PRIMER LLOC, A LA PERSONA AGREDIDA PER DONAR-LI SUPORT, PREGUNTAR-LI SI VOL DENUNCIAR ELS FETS I EXPLICAR-LI L'EXISTÈNCIA DEL PROTOCOL I LES POSSIBILITATS QUE TÉ AL SEU ABAST.

EN CAS QUE ES TRACTI D'UNA AGRESSIÓ LLEU ES RESPECTARÀ LA DECISIÓ DE LA PERSONA AGREDIDA D'ACTIVAR O NO EL PROTOCOL.

EN ELS CASOS GREUS I MOLT GREUS S'ACTIVARÀ EL PROTOCOL D'ACTUACIÓ, SEMPRE EN COORDINACIÓ AMB EL CIRCUIT D'ABORDATGE INTEGRAL DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES.

Si qui denuncia és la persona agredida es podrà adreçar a:

- Les persones que formen part de l'organització
- Les persones que estan al càrrec de les barres
- Directament a les persones que formen part dels punts liles, seran les encarregades d'acompanyar-la i d'actuar

Actuació davant les agressions: l'actuació preveu quatre moments en funció del nivell d'agressió i l'anàlisi de cada cas:

- **AVÍS:** es comunica a la persona agressora que està protagonitzant una agressió i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà expulsada de l'espai festiu
- La persona agredida informa a les agents preventives
- S'identifica la persona agressora
- Es comunicació l'agressió oralment. També es pot fer per escrit
- **AÏLLAMENT:** si la persona agressora no atura l'assetjament, les agents preventives i els representants de la comissió de festes faran de "mur" entre la persona agredida i la persona agressora
- **EXPULSIÓ:** en cas de persistència de l'actuació de la persona agressora se l'expulsarà de l'espai festiu

- La Xarxa d'Agents Preventives, juntament amb altres persones de la comissió de festes prèviament formades, s'encarregaran *d'expulsar la* persona agressora
- En funció de l'agressió i de la resposta de la persona agressora s'avisarà els òrgans competents en la matèria
- **REBUIG COMUNITARI:** Quan s'ha efectuat l'expulsió, es recorda per megafonia, amb una falca específica, que no es toleren discriminacions sexistes ni cap tipus de violència.

Objectius de futur

L'Ajuntament de Vallirana està compromès a conscienciar la població sobre les qüestions desiguals en relació al gènere i la comunitat LGTBI. L'objectiu principal és seguir treballant per millorar el protocol segons els resultats que es donin i, aconseguir que la violència masclista o sexista esdevingui interès de totes i tots per tal de saber identificar-la i poder erradicar-la. També cal comprendre la importància que tenen les xarxes socials avui en dia, per tant, és necessària la difusió a través d'aquestes a través de mitjans audiovisuals.

Telèfons d'interès i d'emergències

Policia Local: Carrer Major, 368, 08759 Vallirana, Barcelona. Tel. 936 83 00 00

Mossos d'Esquadra: Ctra. Sànsion, 66, 08980 Sant Feliu de Llobregat, Barcelona. Tel. 112

En cas d'agressió sexual a dones: Hospital de Bellvitge, c/ Feixa Llarga, s/n, l'Hospitalet de Llobregat. Urgències: 93 260 75 75

En cas d'agressió sexual a menors: Hospital de Sant Joan de Déu, Passeig de Sant Joan de Déu, 2, Esplugues. Tel. 93 253 21 00

En cas d'altres agressions i d'agressions sexuals a homes: Hospital Moisès Broggi, c. Jacint Verdaguer, 90, San Joan Despí. Tel. 93 553 12 00

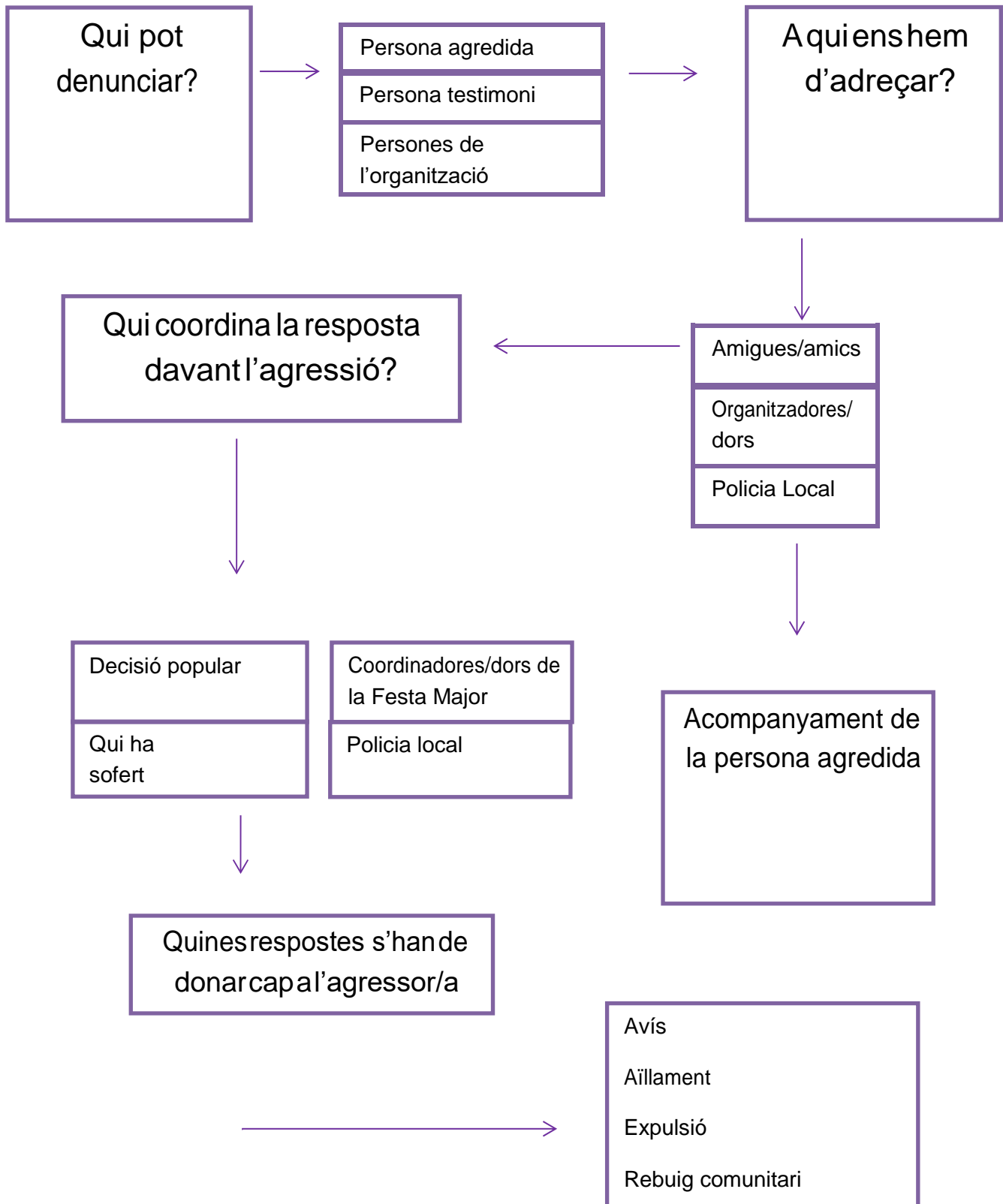
CUAP El Serral de Sant Vicenç dels Horts CT SANT BOI, 59-61, 08620 Sant Vicenç dels Horts Tel. 93 672 48 59

Institut Català de les Dones: (ICD), 900 900 120 (línia d'atenció 24 hores).

Atenció a les víctimes de maltractament per violència de gènere: Tel. 016

Gaudim d'unes festes de Sant Mateu lliures d'abusos sexistes!

MAPA D'ACTUACIÓ SI ES PRODUEIX UNA AGRESSIÓ

FONTS UTILITZADES I DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

Protocols i pautes d'actuació contra la violència masclista i agressions sexistes:

Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Manlleu

Ajuntament d'Esplugues de Llobregat Ajuntament

de Montcada i Reixac Ajuntament de Palma de

Mallorca

Ajuntament d'Argentona Ajuntament

de Sant Boi de Llobregat

<http://mujerespanyrosas.com/protocolo-agresiones-sexistas/>

<http://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/es/prevenir-y-actuar/protocolos>

<http://www.poblesecfeminista.org/protocol/>

<https://revueltafeminista.wordpress.com/2016/08/03/protocolo-para-las-agresiones-machistas/>

<https://revueltafeminista.wordpress.com/2016/08/03/protocolo-para-las-agresiones-machistas/>

YOUTUBE – “NO JODAS LA FIESTA”

<https://www.youtube.com/watch?v=iOXWYyLrVtY>

Arantxa Pérez Vázquez